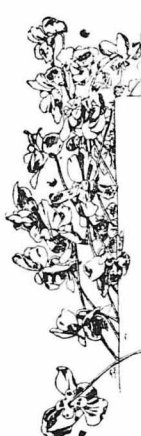

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΒΑΡΔΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Από την άγνωστη ζωή του 'Αριστ. Βαλαωρίτη. Η νεότης του Ποιητού. Πώς έκανε φένο. Το επεισόδιο του με τον 'Αγγλο 'Αρμωστή. Ο 'Αριστ. Βαλαωρίτης εξερίστος. Ο Ποιητής στη Μαδουρή. Οι αγώνες του για την 'Ενωσι. Το ιστορικό της 'Οδής του Πατριάρχη. Πώς έεγινε ο πρώτος στίχος. Η 25η Μαρτίου 1872. Ο θάνατος του Ποιητού, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Η 'Επανάσταση του 1821 έχει τους ηρώας της, άλλ' έχει και τους βάρδους της, τους ραφιδούς των μεγάλων μαχών και των μεγάλων ηρώων. Μορφή ηρωική αναμφισβόως είχε και ο ποιητής 'Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, που τα ποιήματά του ήλεκτρίζουν ακόμη την εθνική ψυχή. 'Αξίζει, λοιπόν, να διηγηθούμε μερικώς, σχεδόν άγνωστες, λεπτομέρειες της ζωής του.

Ο Βαλαωρίτης κατήγετο από αματωλική οικογένεια, που συμμετείχε με το Βλαγαγγέλη. Το δημοτικό τραγούδι λέει :

Σάν τι μεγάλη καταχνιά στά Σίδισια, στη ράχη, 'Ο Βλαγαγγέλης πολεμά κι'ο Χρήστος Βαλαώρας.

Η οικογένεια του Βαλαωρίτη έτιμήθη στη Λευκάδα με αξιώματα κι' έλούτες, χωρίς όμως να λημονήσει τις αματωλικές παραδόσεις. Ο πατέρας του ποιητού 'Ιωάννης Βαλαωρίτης παρέβησε κάποτε τον άποκλεισμό των 'Αγγλων της Γένονας κι' έπειτα τις Κερκύρας.

Την 1η Σεπτεμβρίου 1824 γεννήθη ο ποιητής. Τον άνωμασαν 'Αριστοτέλη, αλλά τοΰδωσαν και δεύτερο όνομα. Μόσχος, — όνομα παλαιού Βαλαωρίτου πολεμιστού. Γεννήθηκε μέσα στους βρόντους των επαναστατικών όλων. Καθώς γράφει ο ίδιος : «Αί πρώται έντυπώσεις της παιδικής μου ψυχής υπήρξαν ο άκραντής ένθουσιασμός και ή συμμετοχή των 'Επαναστών έν τώ 'Εθνικώ 'Αγώνι. 'Ο 'Υμνος δέ του Σολωμού ήσαν αί πρώται φράσεις τής όποιας έφέλλισαν τά χείλη μου».

Ο Βαλαωρίτης έσπούδασε στην 'Ιόνιο 'Ακαδημία, έταξείδευσε στην 'Ελλάδα, κι' έπειτα πήγε στην Εδρώτη, όπου εξεκόλουθησε τις σπουδές του θριαμβευτικά. Στά ταξείδια του αυτά του συμβαίνουν διάφορα επεισόδια : Στη Βενετία — κατοχυρώνει τότε από την Αυστρία — ο Βαλαωρίτης λαβαίνει μέρος στις επαναστατικές συνημοσύνες των 'Ιταλών, συλλαμβάνεται από τους Αυστριακούς και έξορίζεται, αλλά στο δρόμο δραπετεύει άπλητα τον Αυστριακό ύπάλληλο που τον έπιηροίσε...

Φθάνει κατόπιν στο Παρίσι, κι' εκεί του συμβαίνει ένα τραγικό επεισόδιο. Μιά νύχτα, που περνούσε μιάν απόκρηνη οικουσία, κοντά στα 'Οχυρώματα, του έπετέθη ένας άπαχης να τον ληστήρη. Ο άπαχης ήταν όπλιμένος αλλά και ο ποιητής είχε το μαχαίρι του. Μέσα στον όρμη και σκεπτικό συνοικιακό δρόμο, ή πάλη διδραματίσθη γρήγορη και άγρια, όσμα προς όσμα. Αμυνόμενος ύπερ της ζωής του ο 'Αριστ. Βαλαωρίτης, έχτύπησε τον Παρισινό κατοχότρο στην καρδιά και τον έριξε νεκρό...

Στην 'Ιταλία, στά 1848, ο Βαλαωρίτης γίνεται άρχηγός των νέων 'Ελλήνων, οι όποιοι θέλουν να λάβουν μέρος στην 'Ιταλική 'Επανάσταση, κι' έπειτα δημοσιεύει τα πρώτα του «Στηνονχηματάς», και, στά 1852, πωφείτα στη Βενετία την 'Ελοΐσια Τυπάλδου, κόρη λατρευόμενη από τους λογίους και τους σοφούς της πόλεως για τά έξοχα προσηματά της. Από τό 1853 ο ποιητής έγκαθίσταται στη Λευκάδα και άρχίζει τις ένέργειές του για την 'Ενωσι της 'Επτανήσου και για την επανάστασι της 'Ηπειρου, ή όποια πράγματι ξέσπασε μετά ένα χρόνο. Τότε συνέβη και το άδόλομο νόστιμο επεισόδιο :

Μετά την πανωλεθρία του Πέτα, πολλά έγγραφα έννοχοποιούντα τό Βαλαωρίτη έπεσαν στα χείρα των Τούρκων, οι όποιοι τά διεβίβασαν στον έν Κερκύρα 'Αγγλο 'Αρμωστή Ουάρδ. Ο 'Αρμωστής μάλινει σ' ένα πολεμικό, πηγαίνει στη Λευκάδα και καλεί τον ποιητή. Δείχοντας τά έγγραφα στο Βαλαωρίτη, τον έρωτά άν γράφτηκαν άν' αυτόν. Ατάραχος ο ποιητής, άπαντά :

— Μάλιστα, 'Υψηλότατε.

— Καί πως ; Δέν ξέρετε λοιπόν τας διαταγάς της 'Αγγλικής Κυβερνήσεως και την πολιτική της βασιλείας Βικτωρίας ; Η πράξι σας άποτελεί έγκλημα εσχάτης προδοσίας !

— Συγγνώμην, 'Υψηλότατε, άπαντά ο Βαλαωρίτης, λημονείτε ότι έγώ δέν είμαι 'Αγγλος, άλλ' 'Ελλη. Συνελός, ή αντίθετος ένέργειά μου θ' άποτελούσε έγκλημα εσχάτης προδοσίας !... Έχετε τίποτε άλλο να μου άνακωνώσετε, 'Υψηλότατε ;

Και, χωρίς να περμενή άπάντημα, έφυγες. Ο 'Αρμωστής έκάλωσε τότε τον πατέρα του ποιητού, τον όποιον έκτιμώσε πολύ, και συνενώθη μαζί του να φύγη για λίγον χρόνο ο γιός του στο έξωτερικό. Ο ποιητής έφυγε και μετά ένα έτος γυρής στην Κέρκυρα. Φαντασθήτε δε την έκπληξι του, όταν έλαβε πρόσκλησι του Ουάρδ οσ γένημα, με τη γυναίκα του. Ο Βαλαωρίτης έπηρε τη γυναίκα του και πήγε. Ο 'Αγγλος 'Αρμωστής, σφίγγοντας τό χέρι του 'Εθνικού ποιητού, τό

είπε : — «Σάς ύφειλα μιά έξήγησι : έπράξατε τό καθήκον σας, ύφειλα όμως κι' έγώ να πράξω τό δικό μου».

***

Στά 1857, ο 'Αριστ. Βαλαωρίτης εκλέγεται, για την 'Ιόνιο Βουλή, βουλευτής Λευκάδος, με γενικό ένθουσιασμό των κατοίκων, τάσεται με τό ομόσπαστικό κόμμα, και τότε δημοσιεύει τά «Μνημόσυνά του. Θρίαμβο σημειώνει τό νέο αυτό έργο του. Αστράφτει και βροντά ή Μούσα του ! 'Ολοι μιλούν για τον ποιητή. 'Ο βασιλεύς 'Όθων του άπονείμει τον Χριστόν Σταυρόν του Σωτήρος. Η περιφέρμα τεχνοκρίτρια της εποχής Δώρα 'Ιστρίας έταινεί τά «Μνημόσυνα» σε μακρό άρθρο της, στην Παρισινή «Επιθεώρησι των Δίο Κόσμων», και ο 'Ιταλός Τομαζέο γράφει τρία άρθρα για τό «Βάρδο της 'Ελληνικής 'Ελευθερίας», όπως τον έχρακτήρισε.

Στην 'Ιόνιο Βουλή, ο Βαλαωρίτης είχε ο φλογερός κήρυκας της 'Ενώσεως. 'Αγορεύει, μάχεται, ένεργει. Στά 1858 έχραται στην 'Επτάνησο ο 'Αγγλός Προσθητογούρος Γλάδστον, για ν' αντίληψη τη δημονοχημεία από των άγωνα της 'Ενώσεως κατάστασι... Ο Γλάδστον, στη Λευκάδα, έξήτησε να συνουλήμη με τό Βαλαωρίτη. Η συνάντησης του ποιητού και του πολιτικού ήταν περιεργή. Στην άρχή, ο Γλάδστον έπήνεσε τά ποιητικά έργα του Βαλαωρίτου, «χωρίς βραδείως ν' άναγνώση ποτέ ένα μουσικόν έξ αυτών», όπως έχρασε ο ίδιος ο Βαλαωρίτης, συνεξήτησε μαζί του περί πυχρομίου λογοτεχνίας κι' έπειτα άρχισε να εκθέτη τό σκεπτό της άποστολής του. Αμέσως ο Βαλαωρίτης σηκώναται, βγαίνει στην πλινγη αίθουσα και καλεί τους άλλους αντίπροσώπους της Λευκάδος, οι όποιοι έπιμένουν να εισαχθούν. Ο Γλάδστον, άν και τό κατοχυρώνει, συνεξήτησε ήσυχα και έφυγε με την έντίπισσι ότι ή μόνη λύσις του 'Επτανησιακού ζητημάτος ήταν ή 'Ενωσις της 'Επτανήσου με την 'Ελλάδα.

Και άρχίζει τότε ο τελειοτικός 'Αγών για την 'Ενωσι. Ψηφίζεται ή 'Ενωσις και εκλέγεται ένδοξαμής 'Επιτροπή για νά χειρισθί τό ζήτημα. Μέλος της 'Επιτροπής ήταν και ο Βαλαωρίτης. Έδοκίμασε τότε ο ποιητής τις συγνημητικώτερες στιγμές της ζωής του. Αύτός συνέταξε τό Σχέδιο της άναφοράς περί 'Ενώσεως προς τη βασίλισσα Βικτωρία. 'Αν και ή άπάντησι ήθε άρνητική, ο Βαλαωρίτης δέν έχασε τον ένθουσιασμό του. Τότε δημοσιεύσε την «Κυρά Φροσίνη» και τό «Σμύμντρον».

***

Έρχεται έντομηταξί ο βασιλεύς της 'Ελλάδος Γεώργιος ο Α'. Η 'Ενωσις συντελείται. Ο 'Αριστ. Βαλαωρίτης βλέπει να επηραβεώνεται οι έθνικοί του άγώνες. Και οι συμπολιτα του τον εκλέγουν θριαμβευτικώς αντίπροσώπο τους στην 'Ελληνική Βουλή, όπου ή ευχλόγία του, τό λαμπρό του παρόστη, ή όλη του εμφάνισσι συναρπάζουν τους συναδέλφους του και τό λαό.

Στους μήνες των διακοπών, ο ποιητής ζούσε στο ιδιόκτητό του νησάκι Μαδουρή, όπου ή γοητευτική του βίβλα. Εκεί, κάτω από μιά τεράστια έλιά, έτάνω σ' ένα μαριμαρένιο τραπέζι, έχραψε και τον «Αστροπλόγαντο», τό πολυμρό ένκομο αματωλικό ποίημα, με τους γοργούς στίχους και τη ρομαλία έμπνευσι.

Ξεσπάει κατόπιν ή Κοινητή 'Επανάστασις του 1866. Ο Βαλαωρίτης, που είχε μέλος της Κοινητής 'Επιτροπής, σηκωνίζει τη Βουλή με τις άγορεύσεις του. Έκείδιε συγγνωστό τό «Διάκος» και τον «Αστροπλόγαντο». Έπειτα γράφει άλλο αματωλικό ποίημα, τό «Φτοζό Χορομωβίτη», αλλά σ' ένα ταξείδι του, ή τρακμιά του άρπάξει τά χειρόγράφα, κι' έτσι γίνετα ένα από τά όφραύτερα —κατά τον Ποιητή— έργα του.

Στά 1869 ο 'Αριστ. Βαλαωρίτης άποχρησι από την πολιτική και παραδίνετα διάκληρος στις ποιητικές του εμπνεύσεις. Γράφει τότε την «Κυρά Φροσίνη» και κατά τό Δεκέμβριο του 1871, κατόπιν παρακλήσεως του 'Εθνικού Πανεπιστημίου, άναλαμβάνει ν' απαγγείλη ποίημα στ' Αποκαλυπτήρια του άνδριάντος του Πατριάρχου Γεωργίου του Ε'. Ο Ποιητής δέχεται την πρόσκληση, έχραται στάς 'Αθήνας και άρχίζει να συλλογίζεται τό ποίημα. Έξάφνα, του παρουσιάζετα μιά περιεργή δυσκολία : Δέν έπίσκαε την άρχή, τον πρώτο στίχο, τό ξεινημητό του ποιήματος, που τό ήθελε όρημητικό, μεγαλόστομο, σαν λαγή θριαμβου και σαν παρακληστικό θούριο. Ο Ποιητής άρχισε τότε με τον ένα στίχο, τότε με τον άλλο, αλλά δέν έμενε ικανοποιημένος και διάρκως έξέσκαε τό χειρόγραφο του. 'Επιλήσιας όμως ή ήμερα των άποκαλυπτηρίων και ο Ποιητής δέν είχε γράψει

'Αριστ. Βαλαωρίτης

ούτ' ένα στίχο! Στενοχωρημένοι, παίρνει το καπέλο του, το μπα-
στούνι του — ένα ιδιόρρυθμο πλαστούδι από αργιέλιό της Λευκάδος —
και βγαίνει έξω πλανώνμενος άσποτα στους δρόμους της παλιής 'Αθή-
νας και ζήτησαν τον άνεργοτο πρώτο στίχο... 'Έτσι έφτασε σ' ένα
καφενεδάκι, στους πρόποδες της 'Ακροπόλεως. 'Η ημέρα ήταν γλυ-
κιά, άνοιξιάνια. 'Ο Βαλκωρίτης κάθισε άσηχημένος σ' ένα κούρ-
σιμα του μικρού καφενεδίου στο βπαθρο... 'Ησθε σ' καφετζής, στά-
θηκε απέναντί του, περιμένε παραγγέλια, άλλ' ο Ποιητής, βυθισμένος
στ' σκέψι του, δέν παρήγγελλε τίποτα. 'Έξαμα ο Ποιητής στήλωσε
τά μάτια στον καφετζή και τού λέει :

— Πώς μάς θωρείς άκίνητος ; πού τρέχει ο λογισμός σου ;
Και άμείσως πετάγεται δροθιά χαρούμενος :
'Α ! βρήκα τον πρώτο στίχο μου ! Τέλος πάντων' φωνάζει.
'Ηπε τον καφέ του και έκει στο φτωχικό τραπέζακι του λαϊκού
καφενεδίου, έγραψε τη συνέχεια της περιφρημής ώδης :

... Τά φτερωτά σου τά όνειρα ; Γιατί στό μέτωπό σου
νά μή φρυονώνω, γέροντα, τόσες χρονιές άχιτιδες
όσες μάς δίνει ή όμη σου παρηγοριές κ' έλλιδες ; ! ! ! !

Και ο Βαλκωρίτης ένσυνείσθη με άρχαίτη ένδοξασιασού το ποιήμα
του, ανεπαρκέμενος από τον καταρράχτη της εμπνεύσεώς του.
Σε λίγες μέρες το ιστορικό ποιήμα ήταν έτοιμο. 'Ένα δειλιό, πά-
να στο έρωματό έκείνο καφενεδάκι εργαζόμενος, ο Ποιητής έγραψε
τούς τέλειτάους στίχους :

**Χτυπάει, πολεμάχοι !
Μή λημονείτε τό σχοινί, παιδιά, του Πατριάρχη !**
Στίς 25 Μαρτίου 1872 έγιναν τ' άποκαλυπτήρια του Μάρτυρος
'Ιερώνυμου. 'Ο Βασιλεύς άπελάλησε τον άνδράντα, και
άμείσως έδόθη ο λόγος στό Βαλκωρίτη. 'Ο Ποιητής ά-
νεβή ένδοξασιάς στό βήμα, και με φωνή βροντοπώδη,
παύλομένη από συγκίνηση, άπήγγειλε το ποιήμα του.
Τά πλήθη του λαού — άσηηθινός αναγερωός — έφταναν
ώς το ύπογειό των Οικονομιών. Καί όποτε, ή φωνή
του Βαλκωρίτου ακούγονταν ως εκεί άνω. 'Ισως ποτέ
άλλοτε ο 'Ελληνικός λαός δέν υπεδέχθη με τόσο έν-
δοξασιασού την άπαγγελία ποιήματος. Ποτέ άλλοτε 'Ελ-
λην Ποιητής δέν άπεθεώθη, όπως ο 'Αριστ. Βαλκω-
ρίτης ! ! ! !

Λένε όμως, ότι ή εκδηλώσεως αυτές και ή όλη συ-
γκίνηση, πού έδοξασιασε ο Ποιητής, επέδρασαν στην
επιπαθή καρδιά του, και από κείνη την ημέρα υπέφερε.
Και ο 'Αριστ. Βαλκωρίτης πέθανε νέος άκόμη, στα
1879, σέ ηλικία 55 έτών, από παράλυση της καρδιάς.

**ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ
Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ**

Θέλετε να μάθετε το χαρακτήρα των γυναικών ; Παρατηρήσατε
τις προτιμήσεις των στα χρώματα. Αυτή τη συμβολή τοιςάχιστο δινε-
ει ένας 'Αγγλος ψυχολόγος, ο οποίος, κατόπιν ειδικών μελετών, κα-
τέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα :

«Η γυναίκες, λέγει, πού προτιμούν το γαλάζιο χρώμα, έχουν τρυ-
φερά καρδιά. Είνε ένδομες και άφελείς. Γίνονται στοργικά σύζυγοι
και έξαίρετες υπήρες.

»Η γυναίκες πού αγαπούν το ζωηρό κόκκινο χρώμα, είναι υπεργρα-
νες, ήθηλόφρονες, άριστοκαρδιακές και άπνεγτες στο ζήτημα της οι-
κονομικώς τιμής. Είναι κάπως ψυχρές στον έρωτα και ούτε ζηλιάρδες
είνε.

»Όσες προτιμούν το πράσινο χρώμα, είναι άστατες και ιδιότροπες
και δέν έχουν καμιά τάξη, ούτε στη ζωή των, ούτε στις ιδέες των.
Περιέργες εκ φύσεως κ' ελαφροήματα, άφρονονται τρυφερά στην
κακογλωσσία. Στον έρωτα παραμένουν συνήθως πιστές, πρώμα πού
δέν τις έμποδίζει εν τούτοις να είναι ζηλιάρδες και γυναικάρες. 'Έχουν
μεγάλη επιθυμησιότητα στα χέρια τους και είναι μοναδικές στην κατα-
σκευή χειροτεχνημάτων.

»Η προτίμηση προς το βαθύ κόκκινο προδίδει φίλεργο χαρακτήρα.
'Η γυναίκες πού άρέσκονται σ' αυτό το χρώμα, είναι βίαιες και παρά-
φρονες, αλλά δέν έχουν, τίς περισσότερες φορές, κακία. 'Ο θμός των
δηλαδή περνά γρήγορα. Μεγαλώνουν τα παιδιά τους χωρίς σύστημα και το
σπίτι τους άντηχεί συχνά από φρονιές κ' από κλάματα.

»Όσες αγαπούν το βιολέ χρώμα, είναι προικισμένες με φαντασία, πού
επιζητεί τα άλλόκοτα και τά άδύνατα. 'Οκνηρές και άρροχίνιτες, είναι
φίλες της πολυφραγίας και της λιχου-
δίας. 'Απλές φανουκενά, πεθαινωμένοι
έν τούτοις για κολακείες και περι-
πορήσεις. 'Ωστόσο είναι έξυπνες και
άγαπούν πολύ τά γράμματα.

»Τά ίδια περίπου γνωρίσματα δια-
κρίνουν και όσες αγαπούν το κόκκο
χρώμα, με τη διαφορά ότι ή τελευ-
ταίες χαρακτηρίζονται από μία μεγα-
λειτερη λεπτότητα και ευγένεια.

**ΟΙ 'ΤΕΡΣΟΙ' ΕΣΤΕΜΜΕΝΟΙ
Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΪΣΕΡ**

'Η περιεργή συλλογή από σέλλες. Τό δώρο του 'Αβδούλ Χα-
μιτ. 'Η 'αγαπητάρεμά' του Καΐσερ. Τό πρόγραμμα της ζωής
του. Πώς εργαζόταν. Παράσημα αξίας... 45.000 λιρών. 'Ένα
κανόνι από χρυσάφι. 'Η άγαπη του προς τά σκυλιά, κ.τ.λ.

'Ο τέως Αυτοκράτορ της Γερμανίας, έκτός από τις άλλες ιδιότη-
τες του, είχε και τη mania να συλλέγη... σέλλες άλλων ! Είχε μάλα-
στα στο παλάτι τον ένα δολώληρο δωμάτιο γεμάτο από αυτές.

Την πολυτέλεστη από τις σέλλες της συλλογής αυτής την είχε
χαρίσει στον Καΐσερ ο φίλος του Σουλτάνος Χαμίτ. 'Η σέλλα αυτή
είχε πραγματικά άμύθητη αξία. 'Ηταν ολοζώνητη από χρυσάφι και
άσημα, και ή θήκη, τις οποίες είχε κ' από τις δύο μεριές για να το-
ποθετούνται όπλα, ήταν άδαμαντοκόλλητες. Μία όμοια σέλλα είχε χα-
ρίσει ο 'Αβδούλ Χαμίτ και στη σύζυγο του Καΐσερ.

'Όταν ο Καΐσερ έπιθεωρούσε το στρατό του, έπιανε πάνο στο άλογο
του από τις πέτες το προί ως τις δύο τ' άπόγευμα. Κ' έτσι έξηγείται
γιατί φρόντιζε πάντα ή σέλλες του να είναι έξαιρετικά αναλατινικές.

Τούτο τώρα και το πρόγραμμα της ζωής του Καΐσερ στην εποχή
της δόξας του :

'Ο Καΐσερ, χειμώνα - καλοκαίρι, ζειντοόσε άκριθώς στις έξι και
φουόσε τη στολή του Πρόσσου στρατηγού.

Σε έξαιρετικές όμως περιπτώσεις κατέφευγε στα ντυτάκια του,
όπου υπήρχαν στολές κάθε είδους, γερμανικές και ξέ-
νες, στρατιωτικές και ναυτικές, και διάλεγε μία άπ' αυτές.

Τό μόνο φόρεμα πού έλειπε από την 'εγκατα-
ρούμα' του Καΐσερ, ήταν ή... ούλα του αίματος,
προς την όποιαν έννοιασαν άνεκαθεν έξαιρετική αντι-
πάθεια όλοι οι Χριστιάοι.

Άφού έπιανε το πρόγευμά του μαζί με την Αι-
τοκρατέρα, ο Καΐσερ άρχιζε, στις 7, τη δουλειά του,
στο ύψαιτο γραφείο του ή στο παρακείμενο ανα-
γνωστήριο.

'Η έργασία, την όποια ο Καΐσερ ήταν έπιχερο-
μένος να διεξάγη καθήμενος, ήταν ήσθηολικά ναυ-
στασιή. Φαντασθήτε, ότι κάθε προί ήταν έπιχερο-
μένος να μελετά τοιςάχιστον 500 διατάγματα, τά ό-
ποια έφερε και να ύπογράψη.

'Όπου κ' άν βρισκόταν, είτε στο Βερολίνο, είτε
στο Πότσδαμ, δολώληρο το προί το άφίρονε στη
δουλειά, έκτός από λίγη ώρα πού έδωγαν περίπατο
με τη γυναίκα του.

Τό άπόγευμα πάλι ένσυνείσθη ή ίδια τρυφερά έργασία. Τό γεύμα
σερβιζόταν στις 2 μ.μ. και τότε μόνον ο Καΐσερ διεκόπτε την έργα-
σία του.

Τό άπόγευμα, όταν δέν παρουσιάζονταν καμιά κατεπείγουσα έρ-
γασία, ο Αυτοκράτορ έδέχτο τους διάφορους στρατηγούς και ύπογρα-
φούς και συζητούσε μαζί τους για τις ύποθέσεις του Κόσμου. Έως τις
πέτες, όποτε έβγαίνε συνήθως περίπατο με τ' άμάξι.

Στίς 6 έγινόν και έργαζόταν ως τις 7. Κατόπιν, καθόταν μαζί
με τους καλεσμένους του στο τραπέζι, για το δείπνο, πού διαρκούσε
τρία τέταρτα της ώρας τοιςάχιστον...

Τά παράσημα του Αυτοκράτορος Γουλιέλμου στοιχίζον πάνω από
45.000 λίρες ! Τό πολυτιμώτερο άπ' όλα είναι το παράσημο του 'Αγίου
Ιωάννου. 'Εν όλω ο Καΐσερ έχει πάνω από 200 σταυρούς, άστέρους
και άλλα παράσημα.

'Ο Καΐσερ περιφρονούσαν για ένα κανόνι από καθαρό χρυσό, πού
είχε στο παλάτι του. Τό κανόνι αυτό ήταν παμπάλαιο και είχε αξία
πλέον των 10.000 λιρών και το έφύλαγε ιδιαίτερος σκοπός. 'Επί δύο
αιώνες εφύλαγέτο στο Μουσείο του 'Αμβούργου, προ τριάντα όμως
έτών εξαορίστηκε στη Γερμανική Κυβέρνηση, ή όποια το επρόσφερε
στον Αυτοκράτορά της.

Μία άλλη mania του Γουλιέλμου
ήταν ή ήσθηολική του άγάπη στα
σκυλιά. 'Εν άπ' αυτά μάλιστα, όνο-
μαζόμενο «Πάξ», τον συνόδευε σ'
όλα του τά ταξείδια, έπιανε πάντοτε
ζωντά τον και κοιμόταν στην ζρεβ-
βατοκόμαρά του !

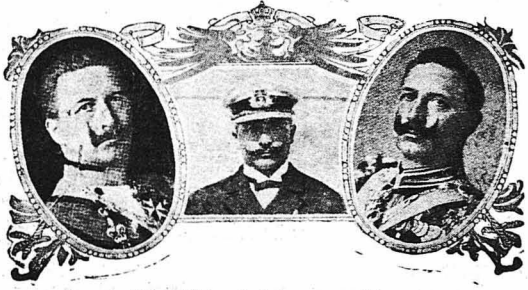
ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

'Ο καλλιτέχνης προικίζεται από τη
φύση με ταλέντο, αλλά για να διακρι-
θώ πρέπει να μορφωθεί.

MENTSELA
'Η τέχνη τελειώνει εκεί όπου άρχί-
ζει ή μήμηση. ΣΕΖΟΥΡ

'Ο Καΐσερ

'Ο Καΐσερ με διάφορες στολές.